

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO

1 (3)

3.8.2012

VM033:00/2012

VEROTUSMENETTELYÄ KOSKEVAT MUUTOKSET

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Elinkeinoelämän keskusliitolta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta koskien myöhästysmaksua ja eräitä muita verotusmenettelyyn tehtäviä muutoksia. Esitämme lausuntonamme seuraavaa:

Myöhästymismaksu

Esitysluonnoksen mukaan myöhästymismaksu laskettaisiin 15 prosentin vuotuisen korkokannan mukaan nykyisen 20 prosentin korkokannan sijasta. Myöhästymismaksua siis hieman alennettaisiin. Alentamista on perusteltu sillä, että myöhästymismaksu määräytyy nykyisin korkeamman korkokannan mukaan kuin vähäisten ja tavanomaisten virheiden tai laiminlyöntien johdosta määrättävä veronkorotus.

Kun kausiveroilmoitusta ei anneta säädetyssä ajassa, Verohallinto määrää verovelvollisen maksettavaksi myöhästymismaksun. Myöhästymismaksu määrätään myös silloin, kun kausiveroilmoitus on annettu ajoissa mutta puutteellisenä. Myöhästymismaksu määrätään, vaikka veron maksu olisi tapahtunut ajallaan. Myöhästymismaksu on sanktio siitä, että verovelvollinen ei ole hoitanut ilmoitusvelvollisuuttaan säännösten mukaisesti. Myöhästymismaksu on täysin automaattinen eli käytännössä verovelvollisen tekemän virheen syytä ei oteta millään tavalla huomioon myöhästymismaksua määrättäessä. Verovelvollisen toiminnan tuottamuksellisuudella tai tahallisuudella ei siis ole myöhästymismaksun määrään mitään vaikutusta. Myöhästymismaksun määrä on sama siitä riippumatta, korjaako verovelvollinen virheen oma-aloitteisesti vai tuleeko aloite virheen korjaamiseen viranomaiselta.

Käytännössä myöhästymismaksu määrättäneen pääsääntöisesti verovelvollisten korjatessa virheitä oma-aloitteisesti. Vaikka verovelvollinen korjaa virheensä oma-aloitteisesti, sanktio on nykyisin suurempi kuin viranomaisaloitteissa prosesseissa määrättävä veronkorotus. Näin ollen on selvää, että nykyistä myöhästymismaksun määrää on alennettava. Myöhästymismaksun määrän tulisi olla huomattavasti alempi kuin keskimääräisten veronkorotusten. Tältä osin lienee syytä huomauttaa, että esimerkiksi AVL 182 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan veronkorotus veroilmoituksen vähäisen puutteellisuuden vuoksi, jota verovelvollinen ei ole kehotuk-

Talouspolitiikka
Mika Jokinen

3.8.2012

sesta huolimatta korjannut, on enintään 10 prosenttia. Pääsääntöisesti myöhästymismaksut määrättäneen juuri tämantapaisissa tilanteissa. Arvonlisäverotuksessa pörssiyhtiöiden maksettavaksi määrättävät veronkorotukset ovat yleensä noin kaksi prosenttia. Mikäli kausiveroilmoituksessa oleva virhe huomataan ja korjataan oma-aloitteisesti, myöhästymismaksun määrä on siis nykyisin kymmenen kertaa viranomaisaloitteista veronkorotusta suurempi. Myöhästymismaksu määrätään automaattisesti, vaikka kyseinen ilmoittamatta jäänyt vero olisi maksettu, kun taas veronkorotukseen liittyy lähes poikkeuksetta myös veron maksussa tapahtunut virhe. Myöhästymismaksu on näin ollen kohtuuttoman korkea ja se tulisi määrätä enintään muutaman prosentin vuotuisen korkokannan mukaan.

Oma-aloitteisissa veroissa verovelvollisen ilmoitusvelvollisuutta koskevaan virheeseen liittyy usein myös virhe veron maksussa. Kun esimerkiksi jokin arvonlisäverollinen myynti kirjataan virheellisesti verottomaksi myynniksi, myynti raportoidaan verottomana myyntinä eikä siitä makseta arvonlisäveroa. Veron maksun viivästyessä verovelvollisen on maksettava maksamatta olevalle verolle viivästyskorkoa. Vuonna 2012 viivästyskoron määrä on 8,5 %. Viivästyskorko on seitsemän prosenttiyksikköä korkeampi kuin Suomen pankin viitekorko tai kuuden kuukauden euribor-korko. Voitaneen näin ollen sanoa, että markkinakorkoon verrattuna moninkertainen viivästyskorko on erittäin korkea ja tavallaan ainakin osittain rangaistusluonteinen. Nykyinen 20 prosentin vuotuisen korkokannan mukaan laskettava myöhästymismaksu on puolestaan reilusti yli kaksinkertainen viivästyskorkoon verrattuna. Verovelvollisen tekemästä kirjausvirheestä, jonka verovelvollinen oma-aloitteisesti korjaa, aiheutuu verovelvolliselle varsinaisen veronmaksuvelvoitteen lisäksi yhteensä 28,5 prosentin vuotuisen korkokannan mukaan laskettavat lisävelvoitteet. Tällaista lopputulosta on pidettävä täysin kohtuuttomana erityisesti oma-aloitteisten verojen osalta, joissa säännökset ovat varsin vaikeaselkoisia ja ohjeistukset osin puutteellisia. Tällainen järjestelmä on omiaan johtamaan siihen, että verovelvolliset eivät enää oma-aloitteisesti korjaa huomaamiaan virheitä, vaan jäävät odottamaan mahdollista verotarkastusta. Tämä puolestaan murentaa verovelvollisten ja verohallinnon välistä luottamusta. On selvää, että verojärjestelmää ei tulisi kehittää tällaiseen suuntaan. Tämänkin vuoksi myöhästymismaksua tulisi alentaa siten, että se määrättäisiin enintään muutaman prosentin vuotuisen korkokannan mukaan.

Päätösten sisältö

Sääntelyn yhdenmukaistamiseksi ja ajantasaistamiseksi arvonlisäverolakia ja verotililakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Verohallinnon antamista päätöksistä ilmenisi asiaa käsitelleen henkilön tietojen sijasta asiaa käsittelevän yksikön nimi ja puhelinnumero. Esitysluonnoksen perusteella jää epäselväksi, miten muutokset vaikuttavat verovelvollisten oikeusturvaan ja Verohallinnon asiakaspalveluun. Asiaa käsittelevässä yksikössä päätöksestä parhaiten tietävä henkilö on nykyisin se henkilö, jonka nimi ja yhteystiedot näkyvät päätöksessä. Verovelvollisen on helppo ottaa yhteyttä suoraan tähän henkilöön. Jos kyseisen henkilön nimi poistuu päätöksestä, yhteydenotto Verohallintoon johtaa säännönmukaisesti puhelun välittämiseen henkilöltä toiselle, sillä päätöksestä tietäneen jatkossakin parhaiten päätöksen tehnyt tai sen esitellyt virkamies eikä päätökseen merkittävä Verohallinnon yksikkö. Toivottavasti päätösten sisältöön tehtävät muutokset eivät tästä huolimatta miltään

Talouspolitiikka
Mika Jokinen

3.8.2012

osin johda siihen, että verovelvollisilta kuluu jatkossa entistäkin enemmän aikaa veroasioidensa hoitamiseen.

ELINKEINOELÄMÄN KESKUSLIITTO

Talouspolitiikka

Jussi Mustonen
Johtaja